

Konsultacje w sprawie zmiany Dyrektywy o unijnym systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (UE ETS)

Pola oznaczone * są obowiązkowe.

Wprowadzenie

---

24 października 2014 r. Rada Europejska uzgodniła ramy polityki klimatyczno-energetycznej do 2030 roku [1] wraz z wiążącym celem, zakładającym ograniczenie wewnętrznych emisji gazów cieplarnianych do roku 2030 o co najmniej 40% w porównaniu z poziomem z roku 1990. Aby osiągnąć ten cel, Rada Europejska uzgodniła, że emisje w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) należy zredukować o 43%, w stosunku do roku 2005. Zreformowany unijny system handlu uprawnieniami do emisji (ETS) pozostanie głównym instrumentem wykorzystywanym do osiągnięcia unijnego celu redukcji emisji gazów cieplarnianych. Roczny wskaźnik dotyczący zmniejszenia pułapu maksymalnych dozwolonych emisji zostanie podniesiony z obecnych 1,74% do 2,2% począwszy od 2021 r., aby osiągnąć wymaganą redukcję emisji w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS). Ponadto, Rada Europejska przedstawiła strategiczne wytyczne dotyczące szeregu zagadnień związanych z wdrożeniem celu redukcji emisji, a mianowicie przydział bezpłatnych uprawnień dla przemysłu, ustanowienie funduszu na modernizację i innowację, opcjonalny przydział bezpłatnych uprawnień w celu modernizacji źródeł wytwarzania energii elektrycznej w niektórych państwach członkowskich.

Strategiczne wytyczne przedstawione przez europejskich liderów w tym zakresie zostaną przełożone na wniosek legislacyjny dotyczący zmiany unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) w okresie po 2020 roku. Jest to ważna część prac zmierzających do zbudowania silnej Unii Energetycznej z perspektywiczną polityką przeciwdziałania zmianom klimatu, określonej jako kluczowy obszar polityki w wytycznych politycznych prezydenta Junckera dla przyszłej Komisji.

Celem obecnych konsultacji z zainteresowanymi stronami jest zebranie opinii zainteresowanych stron na temat wyżej wymienionych zagadnień. Niniejsze konsultacje koncentrują się na zagadnieniach, które nie były dotąd rozpatrywane w trakcie niedawnych konsultacji w ramach Oceny Wpływu 2030 (*2030 Impact Assessment*) [2], Oceny Wpływu dla listy sektorów narażonych na ryzyko ucieczki emisji na lata 2015 - 2019 (*carbon leakage list for 2015-2019*) [3] i konsultacji przeprowadzonych w sprawie polityki i przepisów w zakresie sektorów narażonych na ryzyko ucieczki emisji po roku 2020 [4].

W celu podsumowania unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) (wprowadzonego Dyrektywą 2003/87/WE) jako środka politycznego, niniejsze konsultacje obejmują również pytania dotyczące ogólnej oceny tego środka politycznego. Kwestionariusz składa się z 7 rozdziałów. Zapraszamy do odpowiedzi na pytania w rozdziałach, które są istotne z Państwa punktu widzenia.

0. Rejestracja

0.1. Jaki jest Państwa profil?*

- ☐ Przedsiębiorca
- ☐ Małe i średnie przedsiębiorstwo
- ☐ Stowarzyszenie zawodowe reprezentujące przedsiębiorców
- ☐ Organizacja zrzeszająca małe i średnie przedsiębiorstwa (SME)
- ☐ Instytucja rządowa / organ regulacyjny
- ☐ Instytucja naukowa / badawcza
- ☐ Organizacja pozarządowa
- ☐ Obywatel
- ☐ Inny

0.2. Proszę podać nazwę Państwa przedsiębiorstwa / organizacji / stowarzyszenia itd.:*

Komisja MOZ NSZZ „Solidarność” przy Górażdże Cement SA

0.3. Proszę podać Państwa dane kontaktowe (adres, numer telefonu, adres e-mail):*

Sekretarz Komisji MOZ NSZZ „Solidarność”

Beata Kapuśniak

Chorula ul. Cementowa 1

47-316 Górażdże

Tel. ....

email; beata.kapusniak@gorazdze.pl

email: bkapus@wp.pl

0.4. Jeśli dotyczy, proszę wskazać, czy sektor / branża którą Państwo reprezentują są objęte zakresem unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS):*

- ☐ tak
- ☐ nie
- ☐ nie dotyczy

Proszę wyjaśnić:

Jako sekcja branżowa związku reprezentujemy min. pracowników w cementowniach, wapiennikach, cegielniach i zakładach prefabrykatów z betonu.

0.5. Jeśli dotyczy, proszę wskazać jaką branżę Państwo reprezentują:*

- ☐ Przemysł energochłonny
- ☐ Sektor energetyczny
- ☐ Inny

Proszę określić:

Są to cementownie, wapienniki, betoniarnie, cegielnie, prefabrykaty żelbetonowe.

0.6. Wyniki tych konsultacji z zainteresowanymi stronami zostaną opublikowane, o ile nie określono inaczej. Czy możemy zamieścić Państwa odpowiedzi w takiej publikacji?*

- ☐ tak
- ☐ nie
- ☐ częściowo

Proszę określić jakie dane są wrażliwe i nie mogą być ujawnione:

0.7. Numer identyfikacyjny w Rejestrze (jeżeli Państwo / Państwa organizacja jest zarejestrowana w Rejestrze na rzecz przejrzystości [Transparency Register]):

1. Przydział bezpłatnych uprawnień i ryzyko ucieczki emisji

Rada Europejska stwierdziła, że przydział bezpłatnych uprawnień w celu ograniczenia ryzyka ucieczki emisji nie wygaśnie, tak jak przewiduje obecne ustawodawstwo, ale istniejące środki powinny nadal obowiązywać po 2020 roku, do czasu podjęcia porównywalnych działań zmierzających do redukcji emisji w innych dużych gospodarkach.

Kompleksowe konsultacje z zainteresowanymi stronami zostały już przeprowadzone w trakcie omawiania zarówno przepisów dotyczących ryzyka ucieczki emisji w okresie po 2020 roku, jak również aspektów związanych ze wsparciem innowacyjności. Proces obejmował trzy całonocne spotkania zainteresowanych stron (w czerwcu, lipcu i wrześniu 2014 r.) oraz pisemne konsultacje prowadzone przez 12 tygodni (od 8 maja do 31 lipca 2014 r.). Pisemne konsultacje obejmowały 23 pytania wielokrotnego wyboru z miejscem na prezentację uzasadnienia, oraz pytanie które umożliwiałoby respondentom zasygnalizowanie dowolnego innego zagadnienia, które uważali za istotne lub omówione w niewystarczającym stopniu w trakcie konsultacji.

Dokumenty wraz z protokołami z posiedzeń oraz przesłane odpowiedzi wraz z ich analizą w przypadku pisemnych konsultacji, są dostępne na stronie internetowej Komisji Europejskiej.

Informacje ze spotkań z udziałem zainteresowanych stron:

http://ec.europa.eu/clima/events/articles/0090_en.htm

http://ec.europa.eu/clima/events/articles/0095_en.htm

http://ec.europa.eu/clima/events/articles/0097_en.htm

Odpowiedzi oraz podsumowanie pisemnych konsultacji:

http://ec.europa.eu/clima/consultations/articles/0023_en.htm

Wyniki wyżej wymienionych publicznych konsultacji są brane pod uwagę w procesie opracowywania wniosku legislacyjnego. Aby zmniejszyć obciążenie administracyjne dla zainteresowanych stron i Komisji, bieżące konsultacje koncentrują się na zagadnieniach, które wcześniej nie były poruszane w trakcie niedawno zakończonych publicznych konsultacji. Tym niemniej zachęca się respondentów do dodawania swoich opinii do odpowiedzi przedstawionych we wcześniejszych konsultacjach, jeżeli uważają że jest to konieczne w świetle wniosków sformułowanych przez Radę Europejską w tym obszarze.

1.1 Rada Europejska wezwała do okresowego przeglądu wzorców porównawczych (*benchmarks*) stosownie do postępu technologicznego. Jak Państwa zdaniem najlepiej to przeprowadzić, a w szczególności jakie dane można wykorzystać do tego celu? Jak często należy uaktualniać wzorce porównawcze, nie zapominając o wykonalności z punktu widzenia obsługi administracyjnej tego procesu?

maksymalnie 4 500 znaków

Dla sektora cementowego opracowany jest zarówno dokument BREF jak i BAT conclusions. Podobnie dla sektora wapienniczego. Teoretycznie w tych dokumentach opisane są najlepsze dostępne technologie, które mogłyby być zastosowane w przemyśle. W przypadku produktów, które są stosowane na bardzo szeroką skalę i doskonale przebadane na rynku europejskim, czy światowym (takich jak cement, beton czy wapno), w żadnym wypadku podstawą do rewizji benchmarków nie powinny być pojedyncze propozycje produktów alternatywnych opracowanych na niewielką skalę (laboratoryjna czy nawet lokalne, epizodyczne zastosowanie).

Przy produkcji światowej rzędu 4 miliardów ton cementu nie jest możliwe ani technicznie ani ekonomicznie w miejsce cementu, jako półproduktu do produkcji betonu, pozyskanie na skalę masową nowych surowców, wybudowanie nowych fabryk w celu wytwarzania nowego materiału wiążącego w krótkiej perspektywie czasowej. Tym bardziej, że będzie zawsze dostępny tani cement poza granicami UE.

Sektor ten, podobnie jak niektóre inne sektory energochłonne, charakteryzuje się bardzo dużą kapitałochłonnością oraz długim okresem zwrotu kapitału inwestycyjnego. Oznacza to, że część rozwiązań, które w wymienionych dokumentach się znajduje może, ze względów ekonomicznych czy technologicznych, zostać w praktyce zastosowana w bardzo długiej perspektywie czasowej. Ponadto budowa nowej instalacji wymaga specyficznej lokalizacji zależnej od dostępności do złoża.

Wytwórcom energii należy pozostawić zasadę wykorzystania benchmarków, ale natychmiast odstąpić od przyjęcia gazu jako paliwa referencyjnego. Rozwiązanie to jest źródłem uzyskiwania nienależnych zysków przez wytwórców stosujących gaz, paliwa jądrowe, czy inne niż węgiel nośniki.

Okres referencyjny do wyznaczenia benchmarków powinny odnosić się do roku (n-3) w stosunku do pierwszego roku (n) obowiązywania nowych benchmarków. Benchmarki powinny być oczywiście regularnie przeglądane, jednak w przypadku instalacji takich jak sektor cementowy nie powinno być to wykonywane częściej niż min co 5 lat a wystarczająco co 8-10 lat.

1.2 Rada Europejska zdefiniowała główne wytyczne rozwoju zasad przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji w okresie po 2020 roku, które przewidują m.in. że "uwzględnione zostaną zarówno bezpośrednie, jak i pośrednie koszty emisji, zgodnie z unijnymi zasadami dotyczącymi pomocy państwa " oraz że "najwydajniejsze instalacje w tych sektorach nie

powinny być narażone na nadmierne koszty emisji prowadzące do ucieczki emisji", oraz "zostaną w pełni utrzymane zachęty dla przemysłu w zakresie innowacji, a obciążenia administracyjne nie zwiększą się" jednocześnie "zapewniając przystępne ceny energii". W jaki sposób, Państwa zdaniem, należałoby uwzględnić te zasady w przyszłych przepisach dotyczących przydziału bezpłatnych uprawnień?

maksymalnie 4 500 znaków

Podstawą do naliczania benchmarków powinny być nie 10% najlepszych instalacji, ale np. 30% produkcji z najlepszych instalacji. Nie wszystkie kraje europejskie mogą sobie pozwolić na opalanie gazem pieców do produkcji klinkieru lub wapna palonego. Stąd ten benchmark powinien być wyznaczany dla danego rodzaju paliwa dostępnego w danym kraju (węgiel kamienny lub brunatny, łupki bitumiczne).

Przemysł cementowy i wapienniczy narażony jest też na nadmierny koszt pozyskiwania energii elektrycznej do produkcji cementu i wapna wynikający z przyjętej polityki klimatycznej UE względem energetyki opartej na paliwach kopalnych. W polskim przemyśle cementowym na wyprodukowanie 1 tony cementu zużywa się około 100 kWh energii elektrycznej. W tej sytuacji, gdy Odnawialne Źródła Energii (OZE) znacząco podwyższają koszt zakupionej energii elektrycznej dla przemysłu, przemysł materiałów wiążących powinien być zwolniony z obowiązku zakupu energii z OZE. Przepisy UE powinny umożliwiać stosowanie takiego mechanizmu w odniesieniu do przemysłów energochłonnych, bo traci on konkurencyjność względem producentów spoza UE.

Na dzień dzisiejszy bezpłatna alokacja uprawnień uwzględniająca koszty bezpośrednie i pośrednie uczestnictwa w systemie wydaje się być najlepszą metodą ochrony przed „wyciekami emisji”. Ponadto powinna zostać utrzymana jako rozwiązanie przejściowe po podpisaniu „umowy międzynarodowej” aż do jej pełnej implementacji i uzyskania identycznych wymagań klimatycznych w skali globalnej.

Powinny być stworzone warunki, aby wszelkie istniejące instalacje w krajach unijnych, które są mniej emisyjne niż instalacje „pozaunijne”, mogły w pełni funkcjonować.

1.3 Czy bezpłatne uprawnienia do emisji powinny być przydzielane w okresie od 2021 do 2030 roku w celu skompensowania tych kosztów emisji dwutlenku węgla, które branże przenoszą na klientów? W jaki sposób najlepiej określać przydział bezpłatnych uprawnień, tak by uniknąć nieoczekiwanych zysków?

maksymalnie 4 500 znaków

Benchmark opracowany w sposób sprawiedliwy i odzwierciedlający istniejące warunki ekonomiczne –gospodarcze jest najlepszą metodą. Należy unikać wpływu chwilowych wahań w gospodarce na długoterminowe benchmarki. Najlepszym

przykładem uzyskiwania nieoczekiwanych zysków jest oparcie na benchmarku gazowym przydziałów uprawnień dla wytwórców energii.

Koszty zakupu praw do emisji procesowej przy produkcji np. wapna palonego, tzn. wynikającej z reakcji chemicznej np. z rozpadu węglanu wapnia na tlenek wapnia i dwutlenek węgla, musi producent przenieść na klienta. Żadna dyrektywa UE, czy polityka innowacyjna UE, nie jest w stanie obniżyć emisji procesowej CO₂ bez zmniejszania wielkości produkcji. To samo dotyczy cementu.

Stąd z zasady przy produkcji pewnych produktów niezbędnych dla gospodarki nie można „pompować” cen produktów takich jak cement i wapno opłatami za zakup praw do emisji.

Dlatego wskazane jest skompensowanie kosztów emisji procesowej CO₂ poprzez przydział bezpłatnych uprawnień.

1.4 Czy chcieliby Państwo dokonać uzupełnień w odpowiedziach przesłanych w ramach poprzednich konsultacji pisemnych w świetle wniosków sformułowanych przez Radę Europejską?

maksymalnie 4 500 znaków

W dniu 5 stycznia br. Rada Krajowej Sekcji Materiałów Budowlanych NSZZ „Solidarność” zajęła stanowisko w sprawie przyjętych konkluzji przez Radę Europejską w dniach 23 i 24 października 2014 r. pt. „Ramy polityki Klimatyczno-Energetycznej do roku 2030” tj. tzw. drugiego pakietu klimatycznego UE na okres 2020-2030.

W tym stanowisku min. piszemy, że doświadczenia z realizacji dotychczasowej polityki UE wskazują, że jej przemysł nie jest w stanie zmniejszyć emisji bez zmniejszenia produkcji przemysłowej.

UE stworzyła nieskuteczny i wadliwy mechanizm administracyjny i ekonomiczny zmniejszania emisji CO₂ poprzez zwiększanie kosztów produkcji, np. cementu i wapna, wynikających z konieczności zakupu praw do emisji CO₂. Obecnie sytuację naszego przemysłu ratują jeszcze darmowe przydziały praw do emisji do roku 2020 w wysokości 766 kg CO₂ na tonę klinkieru (półproduktu cementu) oraz 954 kg CO₂ na tonę wapna palonego w ilości określonej wielkością produkcji na danej instalacji produkcyjnej z momentu przydziału praw do emisji. W polskim przemyśle rzeczywista emisja CO₂ wynosi 823 kg CO₂ na tonę klinkieru oraz 1100 kg CO₂ na tonę wapna. Ale już po 1 lipca 2011 r. producenci uruchamiający nowe instalacje do produkcji klinkieru i wapna są zmuszeni do zakupu z aukcji praw do emisji CO₂ we wzrastającej z roku na rok ilości. W rezultacie w UE nie będą uruchamiane nowe instalacje do produkcji cementu, natomiast stare instalacje będą produkowały cement i wapno po coraz wyższych kosztach.

Już w tej chwili przemysł cementowy w UE nie jest w stanie wypracować niezbędnej nadwyżki finansowej potrzebnej do odtworzenia jego majątku (wskaźnik ROCE głównych spółek cementowych). W tej sytuacji nie będzie inwestycji w rozwój przemysłu cementowego i wapienniczego. Inwestorzy będą mieli w perspektywie coraz mniejsze zyski z uwagi na dostępny w Polsce tani klinkier lub cement oraz wapno z Białorusi, Ukrainy lub w portach morskich z państw, które są poza Unią Europejską, gdzie produkcja klinkieru lub wapna nie jest obciążona obowiązkiem zakupu praw do emisji CO₂.

NSZZ Solidarność, w tym nasza Krajowa Sekcja Materiałów Budowlanych, wystąpiła do Rządu RP i europarlamentarzystów o zawetowanie przygotowanego przez Komisję Europejską dokumentu pt. „Ramy polityczne

na okres 2020-2030 dotyczące klimatu i energii”, czyli tzw. drugiego pakietu klimatyczno-energetycznego.

Komisja Europejska miała przygotować szczegółowe analizy wpływu proponowanego II pakietu klimatycznego na gospodarki poszczególnych krajów członkowskich, do czego zobowiązała ją Rada Europejska w konkluzjach z marca 2014 r. Taka analiza nie powstała, więc nie do końca można przewidzieć, czy i jakie problemy gospodarcze spowodują zatwierdzone cele redukcyjne przyjęte pomimo to przez Radę.

Pomimo braku ww. analiz Rada Europejska w dniach 23 i 24 października 2014 r. przyjęła „Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030”

Uważamy, że Rząd RP, zgadzając się na pierwszy pakiet klimatyczno-energetyczny na lata 2013-2020, zatrzymał rozwój energetyki oraz tych branż przemysłu, które emitują CO₂ przy produkcji swoich wyrobów min. cementu i wapna.

Wprowadzenie w życie tzw. drugiego pakietu klimatycznego UE doprowadzi do przyspieszonej, postępującej likwidacji w UE przemysłu związanego z emisją CO₂. Stronie społecznej - NSZZ „Solidarność”, pozostaje jedynie opóźnianie tego procesu anihilacji (zanikania) przemysłu w obronie miejsc pracy w przemyśle.

Uzasadnienie

Światowy przemysł emituje do atmosfery coraz więcej gazów cieplarnianych (jedynie w UE emisja ta maleje) przede wszystkim na skutek spalania coraz większej ilości paliw, min. węgla kamiennego i brunatnego, zwiększenia produkcji min. cementu, wapna i stali.

Przykładem niech będzie produkcja cementu. Chiny w 2001 r. wyprodukowały 661 mln ton, a w 2013 r. 2359 mln ton cementu, co oznacza, że w ciągu 12 lat zwiększyły produkcję o 357%. UE w 2001 r. wyprodukowała 225,8 mln ton, a w 2013 r. 157,2 mln ton cementu, czyli w ciągu 12 lat zmniejszyła produkcję o 30%.

Obecnie UE produkuje 3,9% światowej produkcji cementu, a same Chiny produkują 58,6%. Przy czym można przyjąć, że przy produkcji 1 tony cementu emituje się do atmosfery około 0,7 tony dwutlenku węgla.

Emisja CO₂ powstaje w procesie wypału klinkieru w piecach obrotowych (półprodukcie cementu) i pochodzi z dwóch źródeł: spalania paliwa (tzw. emisja

paliwowa) oraz rozkładu surowców naturalnych (tzw. emisja procesowa). Chcąc otrzymać cement, do procesu trzeba dostarczyć 1,57 tony surowców aby otrzymać 1 tonę klinkieru. Pozostałe ponad 0,5 tony to uwalniane podczas rozkładu surowców CO₂ (dekarbonizacja). Technologicznie obniżenie emisji procesowej jest niemożliwe. Jest to rozkład głównie węglanów wapnia i magnezu na tlenki.

W przypadku produkcji 1 tony wapna palonego przy rozkładzie węglanu wapnia na tlenek uwalniane jest 0,8 tony CO₂.

Podobnie wyglądają statystyki w odniesieniu do produkcji stali, spalania węgla.

Skala tych liczb pokazuje, że polityka klimatyczna UE jest bez znaczenia dla klimatu na Ziemi przy malejącym udziale UE w emisji CO₂ na świecie wynoszącym obecnie ok. 10 %.

W tej sytuacji bez wprowadzenia wspólnej polityki klimatycznej w skali świata, albo przyjęcia jej przynajmniej przez takie państwa jak Chiny, USA, Rosję, Indie (odpowiadające sumarycznie za 54% światowej emisji CO₂) oraz UE (10% światowej emisji CO₂), nie zrealizuje się podstawowego celu założonego przez UE, tj. obniżenia emisji gazów cieplarnianych do atmosfery Ziemi.

Cała aktywność UE w tej dziedzinie powinna skupić się na przekonaniu innych państw do tej polityki, a nie na wprowadzaniu nowych pomysłów na ograniczenie praw do emisji tylko dla przemysłu europejskiego. Polityka klimatyczna UE, jako szczególna forma „pacyfizmu” gospodarczego, zachęca tylko inne państwa świata do niewprowadzania podobnych ograniczeń dla swojego przemysłu z powodu oczywistych korzyści dla tych państw wynikających z takiej polityki UE. W praktyce UE realizuje w skutkach globalną antypolitykę klimatyczną.

Utworzono jedno quasi „Ministerstwo Anty Przemysłu” dla całej UE zarządzające emisjami CO₂ w przemyśle w UE.

W praktyce UE przejęła od wszystkich państw członkowskich prowadzenie polityki przemysłowej przez administracyjne wyznaczanie limitów praw do darmowych emisji CO₂ dla poszczególnych instalacji przemysłowych oraz wprowadziła obowiązek zakupu praw do emisji CO₂ dla tych instalacji.

Nie rynek, ale administracja UE decyduje o wielkości i rentowności przemysłu.

Od 1 stycznia 2013 r. weszły w życie nowe postanowienia unijnego pakietu klimatyczno-energetycznego nakazujące producentom energii zakup uprawnień do emisji dwutlenku węgla.

Dla przemysłu, w tym cementowego, stanowi to zapowiedź coraz wyższego udziału w kosztach produkcji kosztu zakupu energii.

W naszej ocenie biurokratyczny pakiet klimatyczny powinien być zastąpiony innym porozumieniem międzynarodowym dostosowanym do możliwości i potrzeb większości krajów świata (w tym krajów np. z Afryki, Azji). Regulacje prawne UE dotyczące pakietu klimatycznego są nie do przyjęcia i wyegzekwowania w większości krajów świata.

Przemysł UE już przegrał konkurencję kosztową w produkcji przemysłowej względem Azji, a po rewolucji technologicznej związanej z wydobyciem gazu łupkowego w USA i Kanadzie przegra również konkurencję kosztową z tymi krajami.

W naszej ocenie jedynym skutecznym ratunkiem dla gospodarki UE przed dalszą degradacją jest zawieszenie dyrektywy w sprawie unijnego systemu handlu emisjami (Dyrektywy 2003/87/WE), a następnie wprowadzenie w drodze porozumienia międzynarodowego zawartego pomiędzy UE a co najmniej Chinami, USA, Rosją, Indiami nowych zasad ograniczania emisji CO₂ obowiązujących w tych krajach.

Uwagi szczegółowe do postanowień Rady Europejskiej.

1) Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o przynajmniej 40% względem roku 1990 wymusza na sektorach objętych ETS w energochłonnych gałęziach przemysłu zmniejszenie emisji gazów o 43% w porównaniu z poziomem w roku 2005. Przemysł cementowy i wapienniczy bez darmowych praw do emisji nie jest w stanie tego spełnić, bo emisja procesowa przy produkcji wapna to ok. 70% całej emisji, przy produkcji cementu ok. 63% całej emisji. Żadną

dyrektywą UE, zmianą lub modernizacją technologii nie zmniejszy się emisji procesorowej powstałej z reakcji chemicznej.

Propozycja likwidacji tej emisji przez zatłaczanie pod ziemię powstającego CO₂ przy produkcji cementu i wapna (tzw. CCS) jest nie do przyjęcia ze względu na gigantyczne koszty.

W gazach uchodzących przez kominy pieców cementowni jest jedynie ok 20% CO₂ ich objętości. Aby składować CO₂ pod ziemią a nie mieszaninę gazów głównie azotu z dwutlenkiem węgla, należałoby oddzielić CO₂ od pozostałych składników gazów i dopiero samo CO₂ zatłaczać pod ziemię.

W tej sytuacji bezsensowne jest uchwalanie ambitnych celów dla tych przemysłów, bo one nie są w stanie tych celów wypełnić. Nie można ignorować elementarnej wiedzy technologicznej i ekonomicznej na temat działania poszczególnych instalacji i uchylać przez RE cele nie do zrealizowania.

Uważamy, że w ślad za wnioskiem Forum CO₂ należy wyłączyć emisję procesową z CO₂ z Europejskiego Systemu Handlu Emisjami po roku 2020 lub np. zapewnić 100% alokacji dla tego rodzaju emisji bez wprowadzenia obowiązków redukcyjnych.

2) Wyznaczenie 40% celu redukcyjnego na rok 2030 wiąże się z przyspieszeniem tempa redukcji, co przekłada się na podniesienie liniowego współczynnika redukcyjnego z 1,74% do roku 2020 do 2,2% od roku 2021.

W przemyśle wapienniczym lub cementowym nie było istotnego przełomu technologicznego w ostatnich 10 latach, który umożliwiłby zmniejszenie emisji paliwową w sposób nakazany przez konkluzje Rady Europejskiej. Jej obniżenie, podobnie jak obniżenie emisji procesorowej, będzie możliwe jedynie przez zmniejszenie produkcji wapna i cementu.

Dlatego pozytywnym sygnałem jest utrzymanie mechanizmu przydziałów bezpłatnych uprawnień na benchmarkach produktowych po roku 2020. Mamy nadzieję, że również dla wapna i cementu (klinkieru).

Uważamy za niepotrzebną i szkodliwą zaproponowaną w Konkluzjach rewizję benchmarków stosownie do postępu technologicznego w sektorach przemysłu. Jeżeli obniżony zostanie benchmark, a tym samym poziom przydziałów, zniknie zachęta do inwestowania w nowe technologie niższej emisyjne. KE nie może również administracyjne ograniczać możliwość pozyskania benchmarków dla

nowych instalacji do produkcji cementu i wapna, jak obecnie uczyniono po 1 lipca 2011 r.

W ten sposób uniemożliwia się budowę nowych instalacji, bo bez przyznanych darmowych praw do emisji z benchmarków nikt nie zainwestuje w nowe instalacje.

Ponadto w Dyrektywie międzysektorowy współczynnik korygujący (CSCF) spowodował istotne obniżenie przydziałów bezpłatnych uprawnień dla instalacji objętych systemem benchmarków – średniorocznie ok. 12% w całym okresie rozliczeniowym do roku 2020.

Spowodowało to istotny wzrost kosztów dla operatorów instalacji .

Współczynnik ten powinien być usunięty z Dyrektywy, gdyż nie przyczynia się do wzrostu zachęty do redukcji emisji, a jedynie generuje dodatkowy koszt dla operatorów instalacji, który negatywnie wpływa na ich konkurencyjność .

Ponadto sektory uczestniczące w EU ETS i współpalające paliwa alternatywne powinny być traktowane w sposób sprawiedliwy. Alternatywą dla tych instalacji są spalarnie, które również emitują CO₂, a nie uczestniczą w Systemie.

W związku z tym emisje CO₂ z tych źródeł powinny być traktowane jako neutralne lub rekompensowane w postaci bezpłatnych uprawnień.

3) Potrzebna jest nowa rezerwa 1-2% uprawnień EU ETS skierowanych do Krajów Członkowskich ze szczególnie wysokimi potrzebami inwestycyjnymi , o przychodzie poniżej 60% średniej UE . Jednak nie są określone zasady dystrybucji tych uprawnień z tej rezerwy. Ze względu na to, że polska energetyka w 90% oparta jest na węglu , jej przebudowa będzie prawdopodobnie najważniejsza dla Polski. Stąd trudno liczyć na to, aby inne przemysły miały możliwość pozyskania uprawnień z tej puli. Tym bardziej, że ilość bezpłatnych uprawnień dla polskiej energetyki zdecydowanie się zmniejszy. W latach 2012 -2020 (ETS-3) była na poziomie 404 mln. Teraz przez dłuższy okres 2021-2030 (ETS-4) miała wynosić tylko 280 mln.

4) Osiągnięcie 27 % wskaźnika wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych oznacza dla naszego przemysłu wzrost kosztów zakupu energii elektrycznej. Zależność OZE od warunków atmosferycznych i dostępności biomasy obniża potencjał wykorzystania energetyki odnawialnej przez nasz

przemysł, gdyż instalacje nasze wymagają ciągłości i pewności dostaw zarówno energii elektrycznej i ciepłej.

5) Poprawa efektywności energetycznej o 30% w naszym przemyśle w 2030 roku jest niemożliwa, bo prawie cały nasz przemysł został wcześniej zmodernizowany (jest najnowocześniejszy w Europie) i nie znane są nowe technologie, które byłyby możliwe do zastosowania w tym celu.

6) Wyjątkowym i szkodliwym elementem reformy EU ETS jest tzw. „instrument stabilizujący rynek”. Celem wprowadzenia „instrumentu” nie jest stabilizacja rynku uprawnień do emisji tylko stabilizacja ich ceny na poziomie 20-30 euro. Działanie to zakłóca jakiekolwiek planowanie kosztów w przemyśle. Bo urzędnicy UE, a nie rynek decydują o cenie praw do emisji.

Powoduje drastyczny wzrost kosztów polityki klimatyczno-energetycznej dla przemysłu w UE.

Nie może być zgody na próby ręcznego sterowania systemem EU ETS. System ten ze swej natury jest prosty i – jak pokazuje życie – próby ingerencji powodują jego rozchwianie. Backloading czyli zamrożenie 900 mln uprawnień emisyjnych nie powinien być realizowany. Wszelkie próby umorzenia tej puli uprawnień należy uznać jako niedozwolone i niezgodne z zawartą umową. Należy przypomnieć, że jednym z warunków przyjęcia backloadingu było zapewnienie KE, że inicjatywa ta wynika z konieczności i nie będzie ponawiana. W tym kontekście zgłoszenie propozycji wdrożenia MSR można traktować jako próbę wprowadzenia państw członkowskich w błąd, ale także jako podważenie wiarygodności KE.

2. Fundusz innowacyjności

Rada Europejska stwierdziła, że 400 milionów uprawnień w latach od 2021 do 2030 powinno zostać przeznaczonych na stworzenie funduszu innowacyjności w celu wsparcia projektów innowacyjnych technologii odnawialnych źródeł energii, wychwywania i składowania dwutlenku węgla (CCS) jak również technologii niskoemisyjnych w sektorach przemysłowych. Aby umożliwić wdrożenie tego funduszu, należy stworzyć podstawy prawne w Dyrektywie w sprawie unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS), podczas gdy dalsze warunki wdrożenia mogą być określone w przepisach prawa wtórnego. Prace mają bazować na doświadczeniach związanych z

istniejącym programem "NER300", który udostępnił 300 milionów uprawnień na wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla (CCS) oraz innowacyjnych technologii odnawialnych źródeł energii [1].

W związku z opracowywaniem podstaw prawnych dla funduszu innowacyjności, w ramach zmiany Dyrektywy EU ETS, Komisja oczekuje odpowiedzi na poniższe pytania:

2.1 Czy Państwa zdaniem istnieją powody przemawiające za modyfikacją istniejących procedur, które zastosowano w pierwszych dwóch odsłonach programu NER300? Które procedury obowiązujące w ramach programu NER 300 mogłyby zostać uproszczone w projekcie funduszu innowacyjności? Jeżeli, Państwa zdaniem, należy wprowadzić zmiany, proszę dokładnie określić jakie aspekty miałyby podlegać zmianie i dlaczego.

maksymalnie 4 500 znaków

Należy zastanowić się w ogóle na celowości finansowania technologii CCS. Należy jak najszybciej doprowadzić do powstania rozwiązań przemysłowych gwarantujących ich zgodność z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz uzyskanie trwałej rentowności.

Należy promować szeroko rozumianą efektywność energetyczną, technologie niskoemisyjne oraz rozwój odnawialnych źródeł energii.

2.2 Czy Państwa zdaniem, dla rozszerzonego zakresu wsparcia innowacji niskoemisyjnych w sektorach przemysłowych należy stosować takie same uwarunkowania jak w przypadku wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (CCS) i innowacyjnych technologii odnawialnych źródeł energii czy też konieczne jest ich dostosowanie i wprowadzenie specyficznych modyfikacji, np. predefiniowanych kwot, określonych kryteriów wyboru? O ile to możliwe, proszę przedstawić konkretne przykłady takich zmodyfikowanych uwarunkowań.

maksymalnie 4 500 znaków

Absolutnie nie.

2.3 Czy występują jakieś aspekty uzupełniające dotyczące finansowania innowacyjności, które chcieliby Państwo dodać do odpowiedzi przesłanych w ramach poprzednich konsultacji pisemnych w świetle wniosków sformułowanych przez Radę Europejską?

maksymalnie 4 500 znaków

Niektóre produkty, które są wytwarzane w ramach systemu EU ETS (objęte benchmarkiem) mają bardzo istotny wpływ na obniżenie emisji w sektorach non-ETS. Takie działania powinny również kwalifikować się do uzyskania finansowania. Beton z cementu jest używany do budowy infrastruktury obniżającej emisję CO₂ w gospodarce.

3. Fundusz modernizacji

Rada Europejska stwierdziła, że 2% uprawnień w zakresie unijnego systemu ETS w latach 2021 - 2030 powinno służyć zaspokojeniu szczególnie wysokich potrzeb w zakresie dodatkowych inwestycji w państwach członkowskich, w których PKB na mieszkańca jest poniżej 60% średniej UE. Celem jest zwiększenie efektywności energetycznej i modernizacja systemów energetycznych tych państwa członkowskich. Fundusz powinien być zarządzany przez będące jego beneficjentami państwa członkowskie, przy udziale Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EIB) w wyborze projektów. Aby umożliwić wdrożenie tego funduszu, należy stworzyć podstawy prawne w Dyrektywie w sprawie unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS), podczas gdy dalsze warunki wdrożenia mogą być określone w przepisach prawa wtórnego.

W związku z opracowywaniem podstaw prawnych dla funduszu modernizacji, w ramach zmiany Dyrektywy EU ETS, Komisja oczekuje odpowiedzi na poniższe pytania:

3.1 Wdrożenie funduszu modernizacji wymaga struktury zarządzania: Jak powinien wyglądać podział odpowiedzialności pomiędzy państwa członkowskie będące beneficjentami funduszu, bank EIB i inne instytucje, aby zapewnić efektywne i przejrzyste zarządzanie?

Państwa członkowskie będące beneficjentami funduszu winny mieć pełną swobodę w zarządzaniu funduszem oraz określaniu kierunków jego wydatkowania. EIB ma wspierać te działania i być jedynie konstruktywnym konsultantem.

Niedopuszczalne jest negowanie nowoczesnych technologii węglowych opartych o najnowszą i najbardziej zaawansowaną wiedzę oraz innowacyjność służącą wprost zwiększeniu efektywności energetycznej. Nie można zapominać, że zmniejszenie zależności importowej UE poprzez wykorzystanie zasobów naturalnych znajdujących się na terenie UE oraz wsparcie zatrudnienia i wzrostu gospodarczego stanowią dwa z trzech filarów unijnej polityki klimatycznej. EIB musi zachować status eksperta i w żadnym wypadku nie może kierować się wytycznymi banków, które od pewnego czasu prowadzą politykę niefinansowania projektów opartych o węgiel. Wszelkie próby dyskryminacji nośników energetycznych powinny być napiętnowane. Jeśli EIB nie będzie chciało lub nie będzie mogło zrezygnować z takiej praktyki powinno być zastąpione przez inną instytucję finansową, która potrafiłaby zachować bezstronność i zadbać o przejrzystość i równe traktowanie wszystkich podmiotów gospodarczych.

3.2 W odniesieniu do inwestycji, projekty jakiego rodzaju powinny być finansowane z funduszu modernizacji, aby zapewnić osiągnięcie jego celów? Czy pewne rodzaje projektów należałoby wyłączyć ze wsparcia?

Fundusz modernizacji jest adresowany do podmiotów sektora elektroenergetyki i będzie wykorzystany do realizacji projektów zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego i efektywności energetycznej oraz modernizacji zarówno sektora wytwarzania, jak i przesyłu oraz dystrybucji. Nie powinien obejmować dziedzin już wspomaganych tj. np. Odnawialne Źródła Energii.

3.3 Czy proces wyboru projektów powinien opierać się na konkretnych kryteriach [np. koszt na jednostkę wydajności, produkowana czysta energia, zaoszczędzona energia, itd.]?

Podane przykłady mierników fizycznych są jak najbardziej zasadne. Należy także rozważyć aspekty bezpieczeństwa energetycznego ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia ciągłości dostaw oraz akceptowalnej i ekonomicznie uzasadnionej ceny energii. W przyszłości należy kierować się w większym stopniu rachunkiem ekonomicznym.

3.4 Jak postrzegają Państwo interakcje pomiędzy funduszem modernizacji a innymi źródłami finansowania dostępnymi dla projektów tego samego typu, w szczególności opcjonalnym przydziałem bezpłatnych uprawnień do emisji dla wsparcia modernizacji źródeł wytwarzania energii elektrycznej (patrz Punkt 4 poniżej)? Czy należałoby wprowadzić zasady akumulacji uprawnień?

Wielkość środków uzyskanych z funduszu modernizacyjnego, jak i ewentualne wprowadzenie zasad akumulacji uprawnień powinny uwzględniać rzeczywiste różnice w poziomie zamożności i rozwoju cywilizacyjnym państw członkowskich.

3.5 Czy mają Państwo opinie na temat sposobu w jaki ocena projektów powinna zostać uwzględniona w przyszłym procesie zarządzania do roku 2030 (np. krajowe programy klimatyczne oraz plany dla odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej)?

3.6 Czy poziom finansowania powinien być uzależniony od konkretnych kryteriów wydajnościowych?

Tak, np. zgodnie z pkt.3.3

4. Przydział bezpłatnych uprawnień do emisji w celu

propagowania inwestycji służących modernizacji sektora energetycznego

---

Wnioski Rady Europejskiej przewidują kontynuowanie po 2020 roku mechanizmu przewidzianego w art. 10c Dyrektywy EU ETS, który przewiduje, że niektóre państwa członkowskie mogą postanowić o dalszym przydzielaniu bezpłatnych uprawnień elektrowniom w celu propagowania inwestycji służących modernizacji sektora energetycznego. Należy poprawić obecne wymogi zawarte w art. 10c, w tym przejrzystość, aby zapewnić wykorzystanie środków finansowych na propagowanie inwestycji służących modernizacji sektora energetycznego przy unikaniu zakłóceń na wewnętrznym rynku energii.

Z myślą o przeglądzie i udoskonaleniu obecnych wymogów, w ramach zmiany Dyrektywy EU ETS, Komisja oczekuje odpowiedzi na poniższe pytania:

4.1 Jak można zapewnić, że inwestycje oferują wartość dodaną pod względem modernizacji sektora energetycznego? Czy należy wprowadzić wspólne kryteria wyboru projektów?

Kraje członkowskie winny samodzielnie ustalać kryteria wyboru projektów kierując się własnymi uwarunkowaniami oraz polityką unijną.

4.2 Jak postrzegają Państwo interakcje pomiędzy przydziałem bezpłatnych uprawnień dla sektora energetycznego a innymi źródłami finansowania dostępnymi dla projektów tego samego typu, np. współfinansowanie unijne, które ma być udostępnione dla projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w ramach polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030? Czy należałoby wprowadzić zasady akumulacji uprawnień?

Tak, projekty o wysokiej efektywności energetycznej, a także znacznie ograniczające emisyjność powinny mieć możliwość korzystania z wielu źródeł wsparcia.

4.3 Czy mają Państwo opinię na temat sposobu w jaki ocena projektów powinna zostać uwzględniona w przyszłym procesie zarządzania do roku 2030 (np. w odniesieniu do zwiększenia przejrzystości)?

4.4 Maksymalna ilość uprawnień przydzielanych bezpłatnie jest w tej opcji ograniczona. Czy Państwa zdaniem państwa członkowskie będące jego beneficjentami powinny korzystać z tych uprawnień przez z góry określony czas (np. przez rok), czy też dowolnie nimi rozporządzać przez cały okres od 2021 do 2030 roku? (Proszę uzasadnić swoją opinię.)

maksymalnie 4 500 znaków

Państwa członkowskie będące beneficjentami powinny dowolnie nimi

rozporządzać przez cały okres od 2021 do 2030 roku. Gospodarki krajowe ze względu na swoją specyfikę rozwijają się nierównomiernie i nie można zadekretować identycznego rytmu rozwoju dla wszystkich krajów członkowskich.

4.5 Czy należy określić priorytety, którymi powinny kierować się państwa członkowskie w wyborze wspieranych obszarów?

tak

nie

Jeżeli tak, którym z niżej wymienionych obszarów, jeśli w ogóle, obecnie wspieranych poprzez inwestycje służące modernizacji źródeł wytwarzania energii elektrycznej do 2020 roku, należy nadać priorytet w zakresie wsparcia do roku 2030 i dlaczego?

Linie międzysystemowe

Inteligentne sieci elektroenergetyczne

Nadkrytyczne bloki węglowe

Gaz

Odnawialne źródła energii

Składowanie energii

Efektywność energetyczna

Inne (proszę wskazać jakie)

Proszę wyjaśnić szczegółowo:

maksymalnie 4 500 znaków

Przy istniejącej w Polsce infrastrukturze surowcowej najtańszym rozwiązaniem jest modernizacja istniejących elektrowni węglowych w celu podniesienia ich wydajności przy zachowaniu bezpieczeństwa energetycznego w oparciu o polski węgiel.

4.6 W jaki sposób można zapewnić lepszą przejrzystość w odniesieniu do wyboru i wdrożenia inwestycji związanych z przyznawaniem bezpłatnych uprawnień służących modernizacji systemów energetycznych? W szczególności w zakresie wdrażania inwestycji, czy uprawnienia powinny być dodawane do wolumenów zbywanych w ramach aukcji po upływie pewnego okresu czasu w przypadku braku realizacji inwestycji w uzgodnionym terminie?

maksymalnie 4 500 znaków

5. Małe i średnie przedsiębiorstwa / opłaty regulacyjne / inne

---

W celu podsumowania aspektów unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS), które nie zostały poddane analizie przez Komisję Europejską, zachęca się respondentów do wyrażenia opinii na temat innych zagadnień.

Komisja zapewnia, że wszelkie prace nad polityką podlegają zasadom lepszego stanowienia prawa, w tym elementy specyficzne dla małych i średnich przedsiębiorstw (SME) zostaną w tych pracach uwzględnione w należyty sposób. Państwa członkowskie mogą wyłączyć pewne niewielkie instalacje z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) w aktualnym okresie rozliczeniowym (2013-2020), w przypadku gdy stosowane jest opodatkowanie lub inne równoważne środki prawne mające na celu ograniczenie ich emisji. Jeżeli taka możliwość miałaby zostać rozpatrzona, należałoby wprowadzić odpowiednie podstawy prawne do Dyrektywy EU ETS.

Dokładne rozliczanie wszystkich przydziałów uprawnień do emisji zapewnia jeden unijny Rejestr Uprawnień wyposażony w silne środki bezpieczeństwa. Transakcje zostały scentralizowane w jednym Rejestrze obsługiwany przez Komisję, w następstwie zmiany Dyrektywy ETS w 2009 r. Zastąpił on krajowe Rejestry państw członkowskich. Pomimo zaangażowania znaczących środków z budżetu UE na utrzymanie unijnego Rejestru, podobnie jak w przypadku wsparcia systemu sprzedaży uprawnień na aukcji, Komisja nie ma możliwości nakładania żadnych opłat. Państwa członkowskie, jednak, mogą nakładać pewne opłaty rejestracyjne na administrowanych przez nie posiadaczy rachunków. Poziom tych opłat różni się pomiędzy państwami członkowskimi.

5.1 Czy są jakieś wymagania administracyjne unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS), które Państwa zdaniem można uprościć? Czy dostrzegają Państwo możliwości ograniczenia kosztów transakcji, w szczególności dla małych i średnich przedsiębiorstw (SME)? Jeżeli tak, proszę opisać je szczegółowo.

5.2 Państwa członkowskie miały możliwość wyłączania niewielkich instalacji o niskiej emisji z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) do 2020 roku. Czy należy zachować taką możliwość? Jeżeli tak, jakie powinny być wymogi dla takich wyłączonych instalacji, aby mogły kontrybuować do obniżenia emisji w sposób opłacalny i ekonomiczny? Czy takie wymogi powinny być zharmonizowane na poziomie UE?

maksymalnie 4 500 znaków

Możliwość wyłączenia małych źródeł emisji powinna zostać utrzymana.

5.3 Jak Państwo oceniają znaczenie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i przyjazności dla użytkownika unijnego Rejestru Uprawnień? Czy Państwa zdaniem koszty świadczenia tych usług powinny być pokrywane z opłat rejestracyjnych?

maksymalnie 4 500 znaków

5.4 Czy Państwa zdaniem różnice w opłatach rejestracyjnych pomiędzy państwami członkowskimi są uzasadnione? Czy opłaty rejestracyjne należy ujednolicić na poziomie unijnym?

5.5 Na mocy obecnie obowiązującej Dyrektywy EU ETS, co najmniej 50% przychodów generowanych z aukcji uprawnień do emisji powinno być wykorzystywane przez państwa członkowskie na cele związane z ochroną klimatu. W roku kalendarzowym 2013 państwa członkowskie raportowały wykorzystanie lub plany wykorzystania średnio 87 % przychodów na wsparcie krajowych inwestycji związanych z ochroną klimatu i energią. Czy Państwa zdaniem obecne przepisy dotyczące wykorzystywania przychodów są odpowiednie do finansowania działań na rzecz ochrony klimatu? Jeżeli nie, proszę wyjaśnić dlaczego?

maksymalnie 4 500 znaków

Mając na uwadze deklaracje władz UE ws. potrzeby rozpoczęcia niezwłocznej reindustrializacji przemysłu przychody z aukcji powinny być wykorzystywane w pierwszej kolejności na modernizację sektora elektroenergetycznego, zwiększenie efektywności energetycznej i utrzymanie racjonalnego poziomu cen energii.

6. Ogólna ocena

6.1 W jakim stopniu cele Dyrektywy EU ETS są zbieżne z celami unijnej polityki klimatycznej?

W jakim stopniu Dyrektywa EU ETS jest dostosowana do późniejszych zmian technologicznych lub naukowych?

maksymalnie 4 500 znaków

Dyrektywa ETS i sposób jej wdrożenia nie spełnia założenia polityki klimatycznej. Jedną z podstaw tworzenia tej polityki było założenie redukcji emisji przy jednoczesnym utrzymaniu rozwoju gospodarczego. Przy stałym nacisku na zwiększenie i ustabilizowanie cen uprawnień coraz widoczniejsza jest tendencja do przenoszenia produkcji poza obszar EU ETS, co w rzeczywistości prowadzi do teoretycznego zmniejszenia emisji w UE z jednoczesnym zwiększeniem emisji globalnej.

Aby uruchomić nową instancję do produkcji cementu lub wapna najpierw należy ją sfinansować i wybudować, a dopiero po jej uruchomieniu inwestor otrzymuje uprawnienia do darmowej emisji CO₂ na gorszych warunkach niż właściciele istniejących instalacji. Z góry podwyższa to ryzyko finansowe inwestora. Inwestor od początku procesu inwestycyjnego ma informację, że rentowność jego inwestycji będzie malała, bo przecież UE zakłada dekarbonizację gospodarki do roku 2050 tzn. likwidację cementowni i wapienników, bo one zawsze będą emitowały CO₂, podczas gdy importowany cement nie będzie obciążony kosztami polityki klimatycznej UE. Do rozwoju przemysłu produkującego dobra materialne niezbędne jest w danej lokalizacji,

tania energia, tani transport, tanie dobra inwestycyjne, min. cement, stal do tworzenia tanio infrastruktury, co w rezultacie składa się na tani produkt z danej inwestycji w danej lokalizacji. Musi on być tańszy niż w innych lokalizacjach poza UE wraz z kosztami logistyki do klienta. Urzędnicy UE bezkarnie generują drogą administracyjną za pomocą pakietu klimatycznego coraz wyższe koszty min. energii, transportu, cementu, stali czym niszczą konkurencyjność europejskiego przemysłu. Jednocześnie do UE importowane są tanie towary zawierające w sobie ślad węglowy emisji CO₂ w krajach, gdzie są produkowane, które nie są objęte specjalnym „podatkiem” wynikającym z polityki klimatycznej UE. W ten sposób UE niszczy własny przemysł, preferując import, pozornie likwidując emisję globalną CO₂ na swoim terytorium. Przy takiej polityce klimatycznej nie dojdzie do reindustrializacji Europy. Po owocach dotychczasowej polityki widać, że dzięki takiej polityce UE największa „fabryka świata” Chiny mają zapewniony rynek zbytu na swoje towary, będąc największym emitentem CO₂ na świecie.

Przyczynia się to do pogłębienia strukturalnego kryzysu finansowego UE, z którego nie wyjdzie ona bez odrzucenia min. obecnej polityki klimatycznej.

Istnieje pilna potrzeba przeprowadzenia rzetelnych badań naukowych wpływu realizowanego pakietu klimatycznego na konkurencyjność przemysłu w UE, w tym na rynek pracy w UE, zanim sformułowana zostanie nowa Dyrektywa UE dotycząca ETS po roku 2020.

Dyrektywa ETS i sposób jej wdrożenia nie do końca spełnia założenia polityki klimatycznej. Jednym z podstaw tworzenia tej polityki było założenie redukcji emisji przy jednoczesnym utrzymaniu rozwoju gospodarczego. Przy stałym nacisku na zwiększenie i ustabilizowanie cen uprawnień coraz widoczniejsze jest tendencja do przenoszenia produkcji poza obszar EU ETS, co w rzeczywistości prowadzi do teoretycznego zmniejszenia emisji w UE z jednoczesnym zwiększeniem emisji globalnej. W konsekwencji jej wdrażanie prowadzi do wzrostu cen energii przekładającym się na spowolnienie rozwoju gospodarczego, ale także na wzrost zależności importowej UE.

6.2 Jakie są mocne i słabe strony Dyrektywy EU ETS? W jakim stopniu Dyrektywa EU ETS pozwoliła na osiągnięcie założonych w niej celów propagowania obniżki emisji w najbardziej opłacalny sposób, w zestawieniu z alternatywnymi rozwiązaniami, np. normami regulacyjnymi, opodatkowaniem?

maksymalnie 4 500 znaków

Największą wadą Dyrektywy i procesu jej wdrażania jest stworzenie nieprzewidywalnych warunków gospodarczych (kosztów funkcjonowania przemysłu), w szczególności poprzez mechanizmy takie jak backloading czy CSCF. W przypadku niektórych sektorów energochłonnych (cement, wapno, czy chemia) takie działanie (CSCF) w konsekwencji doprowadzi do tego, że już niedługo (2016-2017 rok) przydział uprawnień według benchmarków będzie niższy niż emisyjność wynikająca z reakcji chemicznej procesu przemysłowego. Oznacza to, że dalsza redukcja emisyjności będzie możliwa tylko poprzez obniżanie produkcji. Większość zarówno emisji jak i potencjału redukcyjnego obejmuje emisję ze spalania paliw (proces energetyczny).

Te mechanizmy wsparcia nie uruchomiły sprawnego mechanizmu handlu emisjami CO₂. Zamiast rynku mamy administracyjne, sztuczne podtrzymywanie ceny praw do emisji CO₂ z tłumaczeniem, że winny jest kryzys gospodarczy. Uważamy, że należy odrzucić dotychczasową politykę budowania na siłę rynku emisjami, który się nie sprawdził, na rzecz innych rozwiązań administracyjnych i podatkowych.

Tak jak w przemyśle samochodowym za pomocą norm dopuszczalnej emisji, zmniejsza się emisję światową nie likwidując europejskiego przemysłu samochodowego, tak samo administracyjnie należy dla każdej nowej instalacji w przemyśle ustalać w racjonalny sposób wielkość dopuszczalnej emisji na tonę produkcji np. cementu przy zachowaniu norm środowiskowych przyjętych w UE. Wyższa emisja powyżej dopuszczalnej normy wyliczonej np. dla 50% najlepszych instalacji powinna być obłożona podatkiem lub opłatami. Stworzy to zachętę dla przemysłu w UE w kierunku jego modernizacji i zapewni jego konkurencyjność w stosunku do producentów spoza UE.

6.3 W jakim stopniu koszty wynikające z wdrożenia Dyrektywy EU ETS są proporcjonalne do osiągniętych rezultatów / korzyści, w tym pośredni wpływ na mechanizmy finansowania / wspierania technologii niskoemisyjnych, koszty administracyjne, wpływ na zatrudnienie, itd.? Jeżeli występują znaczące różnice w kosztach (lub uzyskanych korzyściach) pomiędzy państwami członkowskimi, jakie są tego przyczyny?

maksymalnie 4 500 znaków

Statystyki wskazują, że emisja CO₂ wzrasta na świecie, jedynie maleje w UE, razem z produkcją przemysłową, oraz na dzień dzisiejszy maleje zatrudnienie w przemyśle UE. Unia coraz więcej sprowadza produktów przemysłowych spoza UE. Podsumowując należy stwierdzić jednoznacznie, iż widoczny jest brak pozytywnych rezultatów realizacji obecnej polityki klimatycznej.

6.4 W jakim stopniu Dyrektywa EU ETS jest zgodna z innymi właściwymi przepisami unijnymi?

Zgodność zapisów Dyrektywy EU ETS z przepisami unijnymi może być mierzona zgodnością zapisów protokołu z Kioto, który nie przewidywał rozszerzenia systemu EU ETS na lotnictwo.

6.5 Jaka jest wartość dodana Dyrektywy EU ETS dla Unii Europejskiej? W jakim stopniu można byłoby osiągnąć zmiany wprowadzone przez Dyrektywę EU ETS stosując wyłącznie środki krajowe?

Wymiernym rezultatem wprowadzenia systemu EU ETS, poza nieosiągnięciem zakładanych celów polityki klimatycznej jest znaczne rozszerzenie ubóstwa energetycznego i spowolnienie gospodarcze. Potwierdzają to nieodpowiedzialne próby wprowadzenia ręcznego sterowania systemem.

6.6 Czy mają Państwo inne uwagi dotyczące zmiany Dyrektywy EU ETS, którymi chcieliby się Państwo podzielić?

W procesach produkcyjnych wapna, cementu, szkła, amoniaku, sody i w niektórych procesach hutniczych część emisji CO₂ stanowią tzw. **emisje procesowe, które pochodzą z reakcji chemicznych zachodzących w procesie produkcyjnym**. Nie są to emisje ze spalania paliw w celu wytwarzania energii cieplnej ani elektrycznej. **Emisje procesowych nie można wyeliminować ani zredukować przez zmianę lub modernizację technologii, a jedynie przez ograniczenie lub zatrzymanie produkcji.**

Wielkość emisji procesowych jest różna dla każdej branży i **stanowi 10 - 70% całej emisji** (wapno ok. 70%, cement ok. 63%, amoniak 63%, stal 63%, soda 25-35%, szkło 25-30%).

Należy podkreślić, że emisje procesowe tak istotne dla w/w branż **stanowią jedynie kilka procent całości emisji** CO₂ objętych systemem handlu emisjami. Ponad 90% całości emisji pochodzi ze spalania paliw i tylko tu istnieje potencjał redukcyjny poprzez zmianę paliw, modernizację technologii, czy zmniejszenie energochłonności.

Duża część emisji procesowych ma charakter „odwracalny” - dwutlenek węgla jest powtórnie pochłaniany w procesach wiązania wapna czy wytwarzania mocznika i dalej nawozów. Z drugiej strony wykorzystanie produktów wytworzonych przez branże objęte systemem EU ETS przyczynia się w znacznym stopniu do redukcji sumarycznych emisji w Unii Europejskiej, nierzadko emisja uniknięta dzięki wykorzystaniu produktu jest wyższa niż ta wygenerowana w procesie produkcji.

Wapno, cement, amoniak, szkło, stal i metale kolorowe to produkty absolutnie niezbędne dla społeczeństwa i dla rozwoju ekonomii, zarówno bezpośrednio, jak i po dalszym przetworzeniu. Są absolutnie niezbędne dla budownictwa i rozwoju infrastruktury kraju, dla rolnictwa, przemysłu maszynowego, samochodowego, chemicznego, papierniczego, spożywczego. Prowadzone przez przedsiębiorstwa procesy produkcyjne w Unii Europejskiej odnoszą się do

zapisów dotyczących ochrony środowiska, więc ich wpływ na środowisko oraz mieszkańców jest bardzo ograniczona. W wielu przypadkach nasze produkty są używane w celu ochrony środowiska i zapobiegania zmianom klimatycznym. Wapno jest stosowane m.in. do uzdatniania wody pitnej, do oczyszczania ścieków, do odsiarczania spalin w energetyce. Mocznik jest stosowany do oczyszczania spalin z tlenków azotu. Beton jako materiał budowlany wytwarzany z cementu, zastosowany zgodnie ze sztuką i nowoczesną wiedzą, może przyczynić się do redukcji emisji związanych z ogrzewaniem i klimatyzowaniem budynków nawet o 70%. Jest również łatwo dostępnym materiałem budowlanym, który pozwala na adaptację infrastruktury do zmieniających się warunków klimatycznych. Okna pokryte nowoczesnymi powłokami pozwalają w okresie maksymalnie jednego roku użytkowania w budynku na zaoszczędzenie emisji równych tym związanym z ich produkcją.

Bardzo restrykcyjne cele redukcji emisji CO₂ planowane po roku 2020, brak jasnych i pewnych reguł dla Carbon Leakage (tj. listy sektorów narażonych na tzw. ucieczkę emisji) stwarzają ogromne zagrożenie dla funkcjonowania i dalszego rozwoju tych sektorów przemysłu. Wstrzymywane są decyzje inwestycyjne.

Należy podkreślić, że hutnictwo, przemysł cementowy, szklarski, chemiczny i wapienniczy w Polsce zostały istotnie zmodernizowane, stanowią podstawę rozwijającej się gospodarki i infrastruktury kraju, oraz co niezwykle istotne, bezpośrednio i pośrednio aktywizują zawodowo setki tysięcy pracowników. Część zakładów produkcyjnych tych sektorów jest zlokalizowana w regionach nisko uprzemysłowionych i miejsca pracy tworzone przez te sektory są istotne dla lokalnych społeczności.

Dlatego apelujemy o wyłączenie emisji procesowych z systemu handlu emisjami.

1. Warunki, które stwarza EU ETS powinny być przede wszystkim przewidywalne w dłuższym okresie czasu bez doraźnych modyfikacji takich jak CSCF.
2. Kryteria stosowane do określania celów redukcyjnych czy np. do kwalifikacji sektorów do listy CL powinny uznawać nie tylko bieżącą sytuację ekonomiczną ale również, w sposób zdecydowanie bardziej racjonalny uwzględniać możliwość stosowania produktów alternatywnych (na skalę przemysłową) oraz wpływ danego sektora na rozwój gospodarczy czy nawet bezpieczeństwo wewnętrzne w UE. Np.: w żadnym wypadku nie da się przeprowadzić działań związanych z przystosowaniem do zmian klimatu czy bieżącego utrzymania infrastruktury bez prawidłowo funkcjonującego sektora cementowego.
3. W niektórych procesach produkcyjnych do wytworzenia energii cieplnej stosuje się współspalanie odpadów. Jest to proces analogiczny do spalania odpadów w spalarniach, które nie są włączone do systemu EU ETS,

pomimo, iż emitują CO₂. Współspalanie odpadów w procesach przemysłowych pozwala na ograniczenie zużycia paliw kopalnych oraz na odzysk energii oraz w niektórych przypadkach (co-processing w sektorze cementowym) także materiału z tych odpadów, dlatego emisja CO₂ z tych źródeł powinna być neutralna, podobnie jak w przypadku emisji z biomasy.

4. Instalacje produkujące produkty objęte Systemem (w szczególności te zagrożone „wyciekami emisji”) powinny mieć możliwość rozliczenia w ramach systemu redukcji emisji w sektorach non-ETS wynikających ze stosowania ich produktów.